

AC-81

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) Examination

March - 2019

Sanskrit (Main) : CC-405

- (१) कठोपनिषद् (१, २, ३ वल्ली) प्रथम अध्यायः
(२) वैदिकसाहित्येतिहासः।

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ गमे ते त्रश भंत्रो नो अनुवाह करो अने समञ्जसो : १४
- (१) पीतादेका जग्धतृणा दुग्धदोहा निरिन्द्रियाः।
अनन्दा नाम ते लोकांस्तान्स गच्छति ताददत् ॥
- (२) न वित्तेन तर्पणीयो मनुष्यो लप्स्यामहे वित्तमद्राक्ष्म चेत्या।
जीविष्यामो यावदीशिष्यसि त्वं वरस्तु मे वरणीयः स एव ॥
- (३) इन्द्रियेभ्यः परा ह्यर्था अर्थेभ्यश्च परं मनः।
मनसस्तु परा बुद्धिर्बुद्धेरात्मा महान् परः ॥
- (४) न सांपरायः प्रतिभाति बालं प्रमाद्यन्तं वित्तमोहेन मूढम्।
अयं लोको नास्ति पर इति मानी पुनः पुनर्वशमापद्यते मे ॥
- (५) नायमात्मा प्रवचनेन लभ्यो न मेधया न बहुना श्रुतेन ॥
यमेवैष वृणुते तेन लभ्यस्तस्यैस आत्मा विवृणुते तनूं स्याम् ॥
- (६) उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्य वरान्निबोधत।
क्षुरस्य धारा निशिता दुरत्यया दुर्गं पथस्तत्कवयो वदन्ति ॥
- २ यजुर्वेद संछिता विशे विगते यथा करो. १४
- अथवा**
- २ 'अथर्ववेद संछिता' विशे विगते यथा करो. १४

- ૩ 'નચિકેતાને મળેલા ત્રણ વરદાનો' - વિશે વિગતે લખો. ૧૪
- અથવા**
- ૩ 'કઠોપનિષદ્'નું વિષયવસ્તુ જણાવી તેના આધારસ્થાનોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૪ ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
- (૧) કઠોપનિષદ્ - શીર્ષક
- (૨) 'અતિથિસત્કાર'નું મહત્ત્વ
- (૩) આરણ્યકસાહિત્ય
- (૪) વેદાંગો.
- ૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) 'ઉપનિષદ્' એટલે શું ?
- (૨) શંકરાચાર્યના મત મુજબ મુખ્ય ઉપનિષદો કયા-કયા છે ?
- (૩) 'કઠોપનિષદ્'માં કેવી રીતે મંત્રોનું વિભાજન થયું છે ?
- (૪) નચિકેતાએ પ્રથમ વરદાનમાં શું માગ્યું ?
- (૫) ત્રીજું વરદાન આપવા માટે યમરાજે નચિકેતાની કેવી પરીક્ષા કરી ?
- (૬) યમરાજે નચિકેતાને શા માટે આત્મવિદ્યા આપી ?
- (૭) વિદ્યા અને અવિદ્યા એટલે શું ?
- (૮) શ્રેય અને પ્રેય એટલે શું ?
- (૯) 'યજુસ્' શબ્દનો અર્થ શો છે ?
- (૧૦) કઠોપનિષદ્નો શાંતિપાઠ શું કહે છે ?
- (૧૧) અથર્વવેદની કેટલી શાખાઓ છે ? કઈ-કઈ ?
- (૧૨) 'કૃષ્ણ-યજુર્વેદ' એટલે શું ?